

Dosarul nr. 3r-308/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Sîrbu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Clima, I. Țurcan, G. Dașchevici

DECIZIE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de către Nwoke Christopher Niekra Aba,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de către Nwoke Christopher Niekra Aba împotriva Biroului Migrație și Azil
al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și
obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva încheierii din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Nwoke Christopher Niekra Aba
împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în
temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, deoarece motivarea apelului
a fost depusă după expirarea termenului legal,

constată:

La 22 ianuarie 2019, Nwoke Christopher Niekra Aba a depus cerere de chemare
în judecată împotriva Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne cu
privire la anularea deciziei Direcției Azil și Integrare a Biroului Migrație și Azil al
Ministerului Afacerilor Interne nr. 109/18/DAI din 21 decembrie 2018 privind
respingerea accesului la o nouă procedură de azil și obligarea Biroului Migrație și
Azil al Ministerului Afacerilor Interne să emită decizie de acordare a accesului la o
nouă procedură de azil (f.d. 2-6).

Prin hotărârea din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a
respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Nwoke Christopher Niekra Aba (f.d. 72,
76-87).

La 02 iulie 2020, Nwoke Christopher Niekra Aba a depus apel nemotivat
împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 74).

Prin notificarea nr. 3a-841/20, Curtea de Apel Chișinău a comunicat apelantului
Nwoke Christopher Niekra Aba că cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 09
iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nu corespunde prevederilor art. 233
alin. (1) din Codul administrativ și că, dacă nu va lichida neajunsurile în termenul
stabilit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, admisibilitatea cererii de apel se
va examina din oficiu, fără ședință de judecată (f.d. 92).

Potrivit adevărinței F.20 eliberate de Oficiul Poștal Chișinău MD-2075,

trimiterea poștală DS9350360003AS expediată de Curtea de Apel Chișinău la 05 august 2020 a nu a fost reclamantă de către destinatarul Nwoke Christopher Niekra Aba (f.d. 94).

La 04 septembrie 2020, Nwoke Christopher Niekra Aba a depus la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 95).

Prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Nwoke Christopher Niekra Aba împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului legal (f.d. 98-100).

La 02 octombrie 2020, Nwoke Christopher Niekra Aba a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva încheierii din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 103-104).

Argumentele recursului, în esență, se rezumă la faptul că recurentului Nwoke Christopher Niekra Aba sau reprezentantului acestuia nu le-a fost notificată hotărârea motivată a primei instanțe.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat a apreciat scrisoarea de expediere a hotărârii ca dovadă a notificării acesteia. Or, la materialele cauzei nu există niciun act de recunoaștere a recepționării, niciun act de notificare, niciun aviz de recepție a scrisorii recomandate sau alte dovezi legale, prevăzute la articolele art. 96-114 din Codul administrativ, care ar confirma notificarea hotărârii motivate a primei instanțe.

Recurentul Nwoke Christopher Niekra Aba a solicitat prin cererea de recurs anularea încheierii din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu adoptarea unei încheieri noi, prin care să fie declarat admisibil apelul depus împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și remiterea cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La 28 octombrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare intimatului Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne copia recursului motivat depus de către Nwoke Christopher Niekra Aba, explicându-i dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs (f.d. 109). Însă, intimatul nu a făcut uz de dreptul său procedural și nu a depus referință asupra recursului.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că Nwoke Christopher Niekra Aba s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs, deoarece încheierea recurată a fost emisă la 23 septembrie 2020, iar cererea de recurs motivată a fost depusă la 02 octombrie 2020.

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor

curților de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l admite și a anula încheierea instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Prin prisma art. 194 din Codul administrativ, (1) în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, la 09 iunie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a adoptat și pronunțat în prezența reclamantului Nwoke Christopher Niekra Aba și reprezentantului acestuia, avocatului Oleg Palii, dispozitivul hotărârii prin care a respins acțiunea depusă de Nwoke Christopher Niekra Aba (f.d. 71, 72).

Din conținutul recipisei privind comunicarea actului de procedură de la fila dosarului 73 se constată că, la 09 iunie 2020, reclamantul Nwoke Christopher Niekra Aba și reprezentantul acestuia, avocatului Oleg Palii, au primit copia dispozitivului hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 73).

La 02 iulie 2020, Nwoke Christopher Niekra Aba a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 74).

Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire 11017-11019, la 17 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a expediat în adresa participanților la proces pentru notificare copia hotărârii motivate din 09 iunie 2020 (f.d. 88).

La 24 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a remis prezenta cauză la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului depus de Nwoke Christopher Niekra Aba împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 89).

Prin notificarea nr. 3a-841/20, Curtea de Apel Chișinău a comunicat apelantului Nwoke Christopher Niekra Aba că cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani nu corespunde prevederilor art. 233 alin. (1) din Codul administrativ și că, dacă nu va lichida neajunsurile în termenul

stabilit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, admisibilitatea cererii de apel se va examina din oficiu, fără ședință de judecată (f.d. 92).

Potrivit adeverinței F.20 eliberate de Oficiul Poștal Chișinău MD-2075, trimiterea poștală DS9350360003AS expediată de Curtea de Apel Chișinău la 05 august 2020 a nu a fost reclamantă de către destinatarul Nwoke Christopher Niekra Aba (f.d. 94).

La 04 septembrie 2020, Nwoke Christopher Niekra Aba a depus la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 95).

Prin încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Nwoke Christopher Niekra Aba împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului legal (f.d. 98-100).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procedurale.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Articolul 223 din Codul administrativ statuează în mod imperativ că hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Prin prisma articolului 97 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

- a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;
- b) notificare prin poștă cu act de notificare;
- c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu articolul 109 din Codul administrativ, (1) un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. (2) Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

La caz, este relevantă și jurisprudența CtEDO, care a constatat în cauza Russu c. Moldovei (cererea nr. 7413/05, hotărârea din 13 noiembrie 2008, §§ 23-28) că nu poate fi acceptă în calitate de probă suficientă proba ce confirmă faptul expedierii unei scrisori de către instanța judecătorească, ci este necesară dovada livrării acesteia.

În condițiile din speță, Colegiul reține că însăși instanța de apel a constatat că „la materialele dosarului lipsește avizul de recepție cu dovada comunicării apelantului a hotărârii motivate” și că „apelantul nu a reclamat notificarea instanței de apel despre depunerea motivării apelului în termenul imperativ prevăzut de lege”.

Însă, distinct acestor circumstanțe, instanța de apel a identificat începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului și a calculat termenul limită de prezentare a acesteia, în baza notificării hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Rîșcani, avocatului Oleg Palii, care l-a reprezentat pe Nwoke Christopher Niekra Aba.

Colegiul consideră irelevantă această concluzie, deoarece instanța de apel a determinat începutul curgerii termenului de a depune motivarea apelului din data când avocatului Oleg Palii i-a fost expediată electronic notificarea nr. 3a-841/20 din 01 august 2020, prin care Curtea de Apel Chișinău a comunicat că cererea de apel nu corespunde prevederilor art. 233 alin. (1) din Codul administrativ.

Instanța de recurs învederează că, în sensul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, începutul curgerii termenului de depunere a motivării apelului este determinat doar de un singur eveniment – notificarea hotărârii motivate.

Norma art. 232 alin. (2) din Codul administrativ este una imperativă, iar instanța de judecată nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură.

Astfel, notificarea Curții de Apel Chișinău nr. 3a-841/20 din 01 august 2020 nu poate subroga obligația pozitivă a instanței de judecată (prima instanță sau instanța de apel) de a comunica participanților la proces într-o formă eficientă hotărârea motivată din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ca aceștia să ia cunoștință de temeiurile de fapt și de drept, precum și concluziile primei instanță care stau la baza soluției pronunțate, astfel încât să poată formula critici constructive și întemeiate împotriva acestor concluzii.

Prin urmare, instanța de recurs nu poate accepta notificarea Curții de Apel Chișinău nr. 3a-841/20 din 01 august 2020 ca un act prin care participanților la proces le-a fost adusă la cunoștință hotărârea motivată din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. Or, prin această notificare a fost comunicat doar faptul că cererea de apel nu corespunde exigențelor de formă și conținut impuse de lege, dar nu conține și memoriul care a stat la baza emiterii soluției primei instanțe.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că la materialele cauzei lipsesc probe pertinente și concludente care ar permite de a constata cu certitudine că lui Nwoke Christopher Niekra Aba i-a fost notificată copia hotărârii motivate din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și data de când începe să curgă termenul de depunere a motivării apelului împotriva acestei hotărâri.

Conjunctura relevată certifică netemeinicia concluziei instanței de apel de a declara inadmisibil apelul depus de Nwoke Christopher Niekra Aba împotriva hotărârii din 09 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, din motiv că motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului legal.

Astfel, instanța de recurs consideră că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărâ asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Circumstanțele constatate și relevate supra generează anularea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui pentru recurent o îngrădire a accesului la justiție precum și a posibilității de a dispune de drepturile garantate atât de legislația națională în vigoare, cât și de Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Din considerentele expuse supra se profilează temeinicia recursului și

necesitatea admiterii acestuia, cu anularea încheierii din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, în același complet de judecată.

Conform articolelor 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. c), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Nwoke Christopher Niekra Aba.

Se anulează încheierea din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se restituie la Curtea de Apel Chișinău cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Nwoke Christopher Niekra Aba împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ, spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh